

Maankäyttö- ja ympäristöpolitiikka

Hyväksytty johtoryhmässä 11.6.2018

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain mukaisesti. Vastuullamme on yli 14 000 kilometriä voimajohtoja ja reilut sata sähköasemaa sekä useita varavoimalaitoksia. Suunnittelemme sähkönsiirtojärjestelmää pitkäjänteisesti vuosia eteenpäin tunnistaen investointitarpeet. Osallistumme ilmastotavoitteiden saavuttamiseen mahdollistamalla uuden energiantuotannon liittämisen kantaverkkoon ja kehittämällä sähkömarkkinoita siten, että mahdollistamme siirtymisen puhtaaseen, varmaan ja markkinaehtoiseen sähköjärjestelmään. Verkon kehittämisessä pyrimme kustannustehokkaasti mahdollisimman pieniin häviöihin ja siten energiatehokkuuden parantamiseen.

Fingridin toimintaperiaatteet ovat luettavissa verkkosivuillamme. Tunnistamme toimintamme aiheuttamat maankäyttö- ja ympäristövaikutukset. Noudatamme lainsäädännön velvoitteita ja ennakoimme tulevia muutoksia. Olemme edelläkävijä kantaverkon elinkaaren hallinnassa ja otamme maankäyttö- ja ympäristövaikutukset huomioon suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotoiminnassamme sekä purettaessa vanhaa kantaverkkoa.

Vastuullinen toimintatapa maankäyttö- ja ympäristöasioissa on osa jokaisen fingridiläisen päivittäistä työtä. Toimintamallimme perustuu vahvaan tilaajaosaamiseen, sillä toimintamme työmailla ja maastossa on ulkoistettu palvelutoimittajille ja urakoitsijoille. Sitoutamme palvelutoimittajamme ja urakoitsijamme vastuulliseen toimintatapaamme sopimusehtojen ja vaatimusten sekä koulutuksen ja auditointien avulla.

Arvioimme toimintaamme ja kehitämme toimintatapojamme jatkuvasti. Seuraamme alan lainsäädännön kehitystä ja pyrimme aktiivisesti osallistumaan keskeisen toimintaamme vaikuttavan lainsäädännön kehittämiseen. Edistämme ja teemme sähkönsiirtojärjestelmän maankäyttö- ja ympäristövaikutuksiin liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa, mukaan lukien sähkö- ja magneettikenttien mahdolliset terveysvaikutukset.

Voimajohtot

Maankäyttö- ja rakennuslain valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti voimajohtolinjausten **suunnittelussa** hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä. Ennen uusien johtojen rakentamista hyödynnämme nykyisen sähköverkon siirtokyvyn mahdollisimman tehokkaasti. Uusien voimajohtoreittien suunnittelussa haemme ratkaisuja asutuksen välittömän läheisyyden välttämiseksi. Suunnitteluprosessissa viestimme avoimesti ja toimimme vuorovaikutuksessa maanomistajien ja muiden asianosaisten kanssa.

Voimajohtoreittien suunnittelussa otamme huomioon saatavilla olevan ympäristötiedon, yhteensopivuuden alueen muuhun maankäyttöön ja sidosryhmien kanssa käydyssä vuoropuhelussa esiin nousseet näkökulmat. Tavoitteenamme on minimoida haittavaikutukset yleisen edun ja teknistaloudellisten reunaehtojen rajoissa. Lievennämme haitallisia maankäyttö-, maisema- ja luontovaikutuksia pylväiden sijoittelulla ja teknisin ratkaisuin (esimerkiksi peltopylväät ja lintujen huomiopallot). Varmistamme, että voimajohtojen aiheuttamat sähkö- ja magneettikentät jäävät alle suositeltujen enimmäisarvojen.

Voimajohtodun **rakentamisessa** tavoitteenamme on aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle, maanomistajille ja lähialueen asukkaille. Rakentamisen aikana kuitenkin turvaamme aina ensisijaisesti sähkön saannin ja kantaverkon käyttövarmuuden, mikä voi rajoittaa työvaiheiden ajoittamista routa-aikaan tai muuhun ympäristön kannalta sopivaan ajankohtaan. Tiedotamme rakentamisesta etukäteen maanomistajia, korjaamme tai korvaamme aiheutuneet vahingot ja siistimme jäljet.

Kemikaaliturvallisuuden varmistamme varastoimalla poltto- ja voiteluaineet asianmukaisesti, varautumalla vuodontorjuntatarvikkeilla sekä ohjeistamalla työntekijöitä turvalliseen toimintaan.

Voimajohtojen **kunnossapidolla** varmistamme voimajohtorakenteen ja -alueen pysymisen sähköturvallisuusmääräysten mukaisena ja turvallisena. Sovimme voimajohtojen tarkastus- ja kunnossapitotoiminnassa tarvittavien teiden käytöstä yksityisteiden käyttömaksusuosituksen mukaisesti. Tiedotamme raskaammista kunnossapitotoista etukäteen maanomistajia, korjaamme tai korvaamme aiheutuneet vahingot ja siistimme jäljet.

Johtoalueen raivauksissa ja reunapuiden käsittelyssä etusijalla ovat ihmisten turvallisuus ja voimajohdon käyttövarmuus. Otamme huomioon luontoarvot ja erityiskohteet, kuten piha-alueet. Voimajohtoaukeat raivataan mekaanisesti valikoivalla raivauksella eli jättämällä johtoaukealle katajia ja matalakasvuista kasvustoa. Maisema- ja virkistyskäyttösyistä johtoalueraivausten ympäristövaikutuksia lievennetään tapauskohtaisesti esimerkiksi raivauskiertoaikaa tihentämällä. Kannustamme voimajohtoalueiden monimuotoiseen hyödyntämiseen kunhan sähköturvallisuus varmistetaan. Tuemme johtoalueen hyötykäyttöön ja luonnonoloihin liittyvää tutkimustyötä.

Reunavyöhykkeen puusto käsitellään puuston kiertovaiheesta riippuen joko latvasahauksella tai kokonaisvaltaisesti kaatamalla yli pitkät puut. Helikopterilla tehtävää latvasahausta ei tehdä asutuksen välittömässä läheisyydessä. Tiedotamme sekä johtoalueraivauksista että reunapuiden käsittelystä etukäteen maanomistajia. Piha-alueiden käsittelystä sovimme aina kunkin maanomistajan kanssa erikseen.

Voimajohdon **elinkaaren** päättyessä toimitamme puretut materiaalit kierrätykseen tai muuhun hyötykäyttöön, tavoitteena mahdollisimman suuri materiaalien hyötykäyttöaste. Pylväsrakenteita purettaessa poistamme maanalaiset betoniset perustukset pihoilta ja pelloilta.

Sähköasemat ja varavoimalaitokset

Sähköasemien **suunnitteluvaiheessa** selvitämme sähköturvallisuuden lisäksi alueen muun maankäytön sekä ympäristönsuojelun näkökohdat. Tavoitteenamme on, että uusia muuntoasemia ei sijoiteta pohjavesialueille. Suunnittelussa arvioimme toiminnasta aiheutuvat ympäristöriskit ja valitsemme tapauskohtaisesti sopivat riskien hallintakeinot, kuten vaihtoehtoiset kemikaalit, suoja-altaat ja vuodonvalvontalaitteet. Varavoimalaitosten päästöjä pyrimme pienentämään teknisillä ratkaisuilla, ohjaus- ja automaatiojärjestelmillä sekä laitoksen käynnistymistä varmistavien koekäyttöjen suoritustavalla.

Asutuksen läheisyydessä lievennämme tarvittaessa uusien sähköasemien ja varavoimalaitosten maisemavaikutuksia. Uusien sähköasemalaitteistojen valinnassa asetamme rajoituksia melupäästöille. Meluvaatimuksien toteutumisen varmistamme melumittauksin.

Rakentamisvaiheessa vähennämme ympäristövaikutuksia esimerkiksi jätteiden tehokkaalla lajittelulla ja kierrätyksellä sekä noudattamalla työtapoja, joilla ennaltaehkäistään kemikaalivahinkoja, melua, tärinää ja pölyämistä. Räjähdytystöitä vaativilla työmailla katselmoimme lähiseudun rakennukset ennalta. Tiedotamme rakentamisesta etukäteen alueen naapurustoa.

Kunnossapidon ympäristöriskejä hallitsemme esimerkiksi vuotohälyttimillä ja sammutuslaitteistolla sekä kouluttamalla ja auditoimalla palveluimittajia. Varaudumme onnettomuuksiin suunnitelmin, öljyntorjuntakalustoin ja harjoituksin. Käsittelemme ja varastoimme sähköasemilla ja varavoimalaitoksilla vain välttämättömiä kemikaaleja.

Sähköasemien ja varavoimalaitosten peruseräparannushankkeiden yhteydessä parannamme niiden ympäristöturvallisuutta. **Rakenteita purettaessa ja uusittaessa** hyödynnämme ja kierrätämme kaikki rakenteet ja laitteet. Erityistä huomiota kiinnitämme kemikaalien turvalliseen käsittelyyn ja öljyvahinkoihin varautumiseen.

Maankäytön suunnittelu, johtoalueiden käyttöoikeudet ja maanhankinta

Osallistumme aktiivisesti maankäytön suunnitteluun sekä annamme **eri kaavatasoja koskevia lausuntoja**. Näin varmistetaan sähkönsiirtojärjestelmän kehittämiseksi tarvittavien maankäyttövarausten ja niihin liittyvien lähiympäristön vaikutusten arviointi. Lisäksi ohjaamme kantaverkon läheisyydessä tapahtuvaa yhdyskuntasuunnittelua ja -rakentamista antamalla turvallisuusohjeita ja maankäytön rajoituksia sisältäviä lausuntoja.

Uusien voimajohtoalueiden käyttöoikeuksien **lunastusmenettelyssä** ensisijainen tavoitteemme on neuvotella maanomistajien kanssa ja saada etukäteen suostumus voimajohtoreitille. Johtoja uusittaessa käyttöoikeudet päivitetään ajan tasalle lunastusmenettelyn mukaisesti maanomistajia kuulemalla ja korvaamalla lisähaittoja. Seuraamme lunastusmenettelyn ja korvausperiaatteiden kehittämistä ja osallistumme siihen aktiivisesti.

Sähköasema- ja varavoimalaitostonttien maanhankinnassa lähtökohtamme on ensisijaisesti tehdä vapaaehtoisia kauppoja. Kauppahinta määritellään avoimesti ja tasapuolisesti. Tarvittaessa tonttien hankinnassa voidaan käyttää lunastusmenettelyä.

Vuoropuhelu ja tiedottaminen

Otamme maanomistajat ja muut asianosaiset huomioon kantaverkon suunnittelussa ja rakentamisessa sekä käytössä ja kunnossapidossa varmistaen tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Tarvittaessa sovimme maanomistajien maalla tapahtuvasta työskentelystä ja kasvustonkäsittelystä etukäteen. Voimajohtohankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettely ja siihen liittyvä vuoropuhelu on tärkeä osa voimajohtosuunnitteluamme.

Tiedotamme toiminnastamme avoimesti ja tasapuolisesti sekä keräämme palautetta. Käsittelemme saadut palautteet toimintamme kehittämiseksi.

Kerromme maankäyttö- ja ympäristöasioista osana vastuullisuusraportointiamme. Olemme avoimia vastaanottamaan kehitysehdotuksia.